

Sum anskaffer man ikke engang halvanden Tønde med de Priser, vi nu have. Dette beviser ogsaa for mig, at man burde prøve, om man ikke ad andre Veje for den samme Sum kunde komme længere end efter dette Lovforslag.

Dette Forslag betyder ikke noget. Maa jeg til den ærede Ordfører sige, at jeg kan ikke dele hans Glæde over, at man begyndte saa smaat i 1899 for den Gang at give netop de mindre bemidlede Adgang til at komme ind under Loven. Den ærede Ordfører tænkte vel sagtens paa Maksimumsgrænsen, men den ærede Ordfører kunde have tænkt paa Minimumsgrænsen, saa vilde han vist ikke have været særlig glad over, at man var begyndt saa langt nede. Jeg forstod i øvrigt ikke den ærede Ordførers Udtalelser paa dette Punkt. Det forekommer mig, at naar man holdt sig til Lovens Minimumsbestemmelse, var man saa langt nede, at Ordføreren ikke — det tror jeg ikke vilde ligge for ham — i særlig Grad vil udtale sin Glæde derover. Bestemmelsen i § 4 lægger jeg slet ingen Vægt paa. Det nytter ikke i denne Forbindelse at tale om 8 Tdr. Land, idet man da bliver nødt til at komme langt højere op med Summen. De 8,000 Kr., som Husmændene forlange, ville da næppe slaa til, i alt Fald er der ikke Tvivl om, at hvis man virkelig vil komme til Husmandsbrug paa 8 Tdr. Land, er 8,000 Kr. det Minimum, hvortil man er nødt til at gaa.

Jeg siger atter her: Hvorfor ikke lytte til Husmændene? De ere jo dog de virkelig sagkyndige. Man hører saa tidt i denne Sal paa andre Omraader Tale om, at vi skulle lytte til de sagkyndige. Jeg vil derfor indskærpe Folk af andre Partier i dette Spørgsmaal at tage Hensyn til, hvad den virkelige Sagkundskab siger. Man bliver her ved § 7 fremdeles staaende paa det samme Grundlag som hidtil, medens Jordpriserne og Priserne for Bygninger o. s. v. ere stegne saaledes, at de 6,000 Kr. i de kommende Aar ville være det samme, som 5000 Kr. var i 1904—09 og som 4000 Kr. var i 1899—1904.

Ejendommene ville altsaa ikke blive større under den nye Lov, end de var under den gamle. Jeg gentager her: Giv os Ekspropriationsret, saa at vi kunne ekspropriere Jorden fra de større Ejendomme, hvor Jorden er billigere. Naar man tager fornødent Hensyn til den Pris, som bliver fastsat for Jorden ved Ejendomsskylden, skal det nok blive muligt, naar blot man har Ret dertil, at skaffe

Husmændene billigere Jord, end de have i Øjeblikket.

Maa jeg, medens jeg er ved Lovens § 9, sige, at det, at Husmændene skulle have baade Jord og Bygninger og Besætning i Orden, inden de kunne faa Laanen udbetalt, er en ret streng Fordring. Jeg vil henstille til Ministeren, om man ikke — det koster jo ikke noget — forskudsvis kunde udbetale Penge til disse Folk, selvfølgelig mod to Selvskyldnerkautionister, om hvilke den højtærede Minister maa have Lov til at bestemme, om de ere solide nok. Jeg tror, det er en Velgering mod de paagældende, at de noget tidligere kunde betale deres Jord, Bygninger og Besætning. Det er haarde Vilkaar, naar man forlanger, at Folk, der eje saa faa Penge som de, der her er Tale om, og som eje en saa lille Del af Værdien af den samlede Ejendom, skulle anskaffe det hele uden at kunne betale det, før det hele er i Orden. Jeg tror, at hvis de kunde betale noget forud, vilde de kunne komme noget billigere i Besiddelse af deres Ejendomme end i Øjeblikket.

Det er en Selvfølge, at jeg hilser § 12 om Tillægslaan med Glæde, da jeg selv rejste Kravet derom sidste Gang, vi havde Loven til Revision. Men jeg forstaar ikke det Forslag, som den højtærede Minister fremsætter. Her er jeg mere glad ved Ordføreren, der vil have, at man skal op til den samme Maksimumssum, som Husmændene efter det nu forelagte Lovforslag kunne faa, altsaa til en Maksimumssum af 6,000 Kr. Hvorfor i al Verden skulle de Husmænd, der ere komne til siden 1904, kunne naa op til 6,000 Kr. medens de Husmænd, der kom til mellem 1899 og 1904 ikke kunne naa op dertil. Jeg forstaar ikke, hvad Tanken har været dermed. Jeg synes ikke, der kan ligge nogen særlig fornuftig Tanke til Grund derfor. Naar man absolut vil den Vej — og det anser jeg for fornuftigt — maa de tidligere Statshusmænd, der have Husmandsbrug i Henhold til Loven af 1899 eller af 1904, og de senere behandles ens og altsaa kunne faa Tillægslaan saaledes, at deres Laan blive de samme som det, der fastsættes som Maksimums-laan ved denne Lov. Det, synes jeg, er det eneste fornuftige og ikke, at de ikke maa laane ud over 900 Kr.

Ligeledes undrer det mig, at Husmændene skulle have Lov til at laane til Køb af ny Jord og til nye Bygninger, men ikke til ny Besætning. Det er jo et meget vigtigt Spørgsmaal, jeg havde nær sagt det